

Sygn. akt XIV C 130/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2021 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Zamiejscowy Wydział Cywilny

z siedzibą w Pile

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Jacek Grudziński

Protokolant p.o. stażysty Anita Brzychezy

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2021 roku w Pile

sprawy z powództwa **M. J.**

przeciwko (...) **SA z siedzibą w W.**

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego (...) SA z siedzibą w W. na rzecz powódki M. J. tytułem renty kwotę 700 zł (siedemset złotych) miesięcznie, płatnej do 10. dnia każdego kolejnego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności, poczynając od dnia 10 lutego 2013 roku;
2. W pozostałej części oddala żądanie zasądzenia renty od pozwanego na rzecz powódki;
3. Zasądza od powódki na rzecz pozwanego 5.830,18 zł (pięć tysięcy osiemset trzydzieści złotych osiemnaście groszy) tytułem kosztów procesu;
4. Nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Poznaniu tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych 2.485,23 zł (dwa tysiące czterysta osiemdziesiąt pięć złotych dwadzieścia trzy grosze);
5. Nie obciąża powódki nieuiszczonymi kosztami sądowymi w pozostałej części.

J. Grudziński

Sygn. akt XIV C 130/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 3 lutego 2016 r. (data wpływu) powódka M. J. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki:

- renty w wysokości 1.750 zł płatnej comiesięcznie począwszy od dnia 10.03.1998 r. z góry do rąk powódki do dnia 10-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie liczonymi od dnia następującego po dniu opóźnienia od dnia zapłaty,

-kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniosł o oddalenie roszczeń powódki w całości oraz o obciążenie powódki w całości kosztami procesu według norm przepisanych, w tym kosztami zastępstwa procesowego. Pozwany podniósł ponadto,

ze zgodnie z art. 118 k.c. roszczenie rentowe jest roszczeniem okresowym, a wobec tego ulega trzyletniemu terminowi przedawnienia. Pozwany podniósł zatem zarzut przedawnienia roszczeń rentowych powódki za okres od 10 marca 1998r. do 31 stycznia 2013r.

Pismem z dnia 17 listopada 2016r. powódka zmodyfikowała swoje stanowisko w sprawie w ten sposób, że wniosła o zasądzenie comiesięcznej renty w wysokości 1.750 zł płatnej comiesięcznie począwszy od dnia 10.02.2013. z góry do rąk powódki do 10-tego dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie liczonymi od dnia następującego po dniu opóźnienia od dnia zapłaty.

Na rozprawie dnia 28 stycznia 2021 r. strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 20 lutego 1998 r. w miejscowości J. gmina U. miał miejsce wypadek drogowy. Kierujący samochodem osobowym marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) P. K. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że znajdując się w stanie nietrzeźwości 2,8% alkoholu we krwi, jadąc drogą (...) U.-C. z kierunku U., nie zachował należytej ostrożności i na ostrym łuku drogi w lewo zjechał na lewy pas ruchu bezpośrednio przed nadjeżdżający z przeciwka samochód ciężarowy (...) o numerze rejestracyjnym (...) z przyczepą o numerze rejestracyjnym (...) uderzając przodem lewą stroną w samochód ciężarowy w wyniku czego doprowadził do wywrócenia się tego pojazdu i przygniecenia kierującego (...). W wyniku odniesionych obrażeń tj. uduszenia gwałtownego wskutek unieruchomienia klatki piersiowej i ucisku na narządy szyi, kierujący pojazdem marki (...) S. J. (1) poniósł śmierć. W momencie wypadku S. J. (1) był trzeźwy. Właścicielem pojazdu marki (...), którym poruszał się S. J. (1) był K. P..

Sprawca wypadku P. K. doznał ciężkich obrażeń ciała w postaci złamania kości skroniowej prawej, złamania żeber po stronie prawej, krwiaka opłucnowego po stronie lewej, złamania wielołamowego uda lewego, stłuczenia nerki prawej, wstrząsu urazowego, które skutkowały jego śmiercią w dniu 20.02.1998 r.

/postanowienie o umorzeniu dochodzenia k.14-16, notatka policji k.17, przesłuchanie powódki M. J. k.121 w zw. z k.287/

Postanowieniem z dnia 12 maja 1998 r. Prokuratura Rejonowa w C. w sprawie sygn. (...) umorzyła dochodzenie w sprawie wypadku drogowego ze skutkiem śmiertelnym w dniu 20.02.1998 r. tj. o przestępstwo z art. 145 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 145 § 3 k.k. wobec śmierci sprawcy wypadku.

/postanowienie o umorzeniu dochodzenia k.14-16, pismo z prokuratury k.135/

M. J. i S. J. (1) zawarli związek małżeński w 1978r. Małżonkowie nie mieli dzieci. Przed wypadkiem małżonkowie mieszkali w P. w domu rodzinnym S. J. (1).

S. J. (1) pracował w Zakładzie (...) w J. jako mechanik i zarabiał ok. 1.200 zł netto miesięcznie. Ponadto mąż powódki miał 1,90 ha ziemi na której uprawiał zboże i ziemniaki. Hodował kaczki, kury i gęsi.

S. J. (1) posiadał wykształcenie zawodowe w zawodzie ślusarz mechanik.

/zaświadczenie potwierdzające wykształcenie S. J. (1) k. 365/

S. J. (1) pracował jako hydrotechnik i hydromechanik. W okresie od 01.09.1971 r. do 14.03.1997 r. oraz od 06.05.1997 r. do 31.10.1997 r. w (...) sp.z.o.o. Następnie w okresie od 19.11.1997 r. do 20.02.1998 r. pracował u A. P. w firmie (...).

Przeciętny miesięczny zarobek S. J. (1) w okresie od 1.01.1996r. do 14.03.1997r. wynosił 1.216, 64 zł brutto miesięcznie, a w okresie od 6.05.1997r. do 31.10.1997r. wynosił 1.124 zł brutto miesięcznie.

Zarobki S. J. (1) znacznie przewyższały minimalne wynagrodzenie za pracę, które wynosiło w tym okresie czasu kwoty od 350 zł do 500 zł brutto miesięcznie.

S. J. (1) byłby uprawniony do przejścia na emeryturę z dniem 1.12.2018r.

/świadczenia pracy S. J. (1) k. 18-23, 375-385, k.391-392/

Powódka przez krótki okres czasu pracowała w fabryce włókienniczej w O.. Następnie z powodu astmy przebywała na rencie chorobowej. Zajmowała się prowadzeniem domu, haftowała, robiła na drutach, piekła ciasta, zbierała jagody i grzyby.

Małżonkowie byli zgodnym małżeństwem. Wspólnie spędzali czas. Uczestniczyli w różnych imprezach zakładowych, wyjeżdżali na wakacje, na wesela.

Cztery lata po śmierci męża, ze środków uzyskanych od rodziny męża tytułem spłaty, powódka kupiła mieszkanie w O.. Mieszkanie składa się z dwóch pokoi i kuchni.

O śmierci męża powódka dowiedziała się od brata. Wiadomość o śmierci męża była dla powódki szokiem. Powódka leżała w łóżku, patrzyła w sufit, nie jadła, nie piła. Koleżanka powódki zaniepokojona jej stanem zdrowia zawiozła ją do lekarza psychiatry. Powódka nie potrafiła pogodzić się z odejściem męża i zachorowała na depresję. Po kilku miesiącach stan powódki poprawił się. Powódka miała lepsze i gorsze okresy. Wówczas powódka trafiała na leczenie psychiatryczne.

W dniach od 05.04.2011 r. do 24.05.2011 r. powódka przebywała na Oddziale Psychiatrycznym Szpitala (...) w Z. z rozpoznaniem zaburzeń depresyjnych nawracających z epizodem depresji umiarkowanej z objawami konwersyjnymi, niedoczynnością tarczycy, niedokrwistością oraz kontaktowym zapalenie skóry. W dniach od 14.06.2011r. do 16.06.2011r. powódka M. J. przebywała na Oddziale Wewnętrznym Szpitala (...) w Z. z rozpoznaniem niedokrwistości normochromicznej, niedoczynności tarczycy oraz zaburzeń depresyjnych nawracających.

Po śmierci męża powódka nie związała się z żadnym mężczyzną. Stała się osobą samotną. Nie miała dzieci, rodzeństwa, żadnej bliskiej rodziny. Ojciec zmarł jak miała 2 lata, a matka zmarła 3 lata po śmierci męża. Powódka ma jedynie dwie koleżanki. Jedna z nich zaprasza ją na Święta Bożego Narodzenia i święta Wielkanocne.

Aktualnie powódka mieszka sama i utrzymuje się ze świadczenia z ZUS po zmarłym mężu (renta rodzinna).

Świadczenie ZUS wypłacane powódce wynosiło:

- w okresie 1.03.2013 r. -28.02.2015 r. – 1705, 90 zł netto miesięcznie;
- w okresie 1.03.2015- 28.02. 2017r. – 1.761, 59 zł netto miesięcznie;
- w okresie 1.03. 2017r.- 28.02.2018r. – 1.773, 33 zł netto miesięcznie;
- w okresie 1.03.2018r. - 1.12.2018r. – 1.884, 33 zł netto miesięcznie;
- w okresie 1.12.2018r. -1.03.2019r. – 1.824, 33 zł netto miesięcznie;
- w okresie 1. 03.2019r.- 28.02.2020r. – 1.881, 03 zł netto miesięcznie;
- od 1.03.2020 r. do chwili obecnej – 1.967, 65 zł netto miesięcznie.

Powódka choruje na kręgosłup, co powoduje ból lędźwi. Powódka nie może daleko chodzić, ani wykonywać ciężkich prac fizycznych. Powódka choruje również na astmę i ma problemy z sercem.

Powódka nadal leczy się u lekarza psychiatry i na stałe przyjmuje leki na depresję.

Na miesięczne koszty utrzymania powódki składają się:

- opłata za prąd -100 zł;
- gaz – 25 zł;
- opłata do wspólnoty mieszkaniowej- 340 zł;
- woda-50 zł;
- wyżywienie -500 zł;
- odzież i obuwie-100 zł;
- kosmetyki i środki czystości- 100 zł;
- utrzymanie psa-120 zł;
- opłata za telefon -50 zł;
- wizyty lekarskie -100 zł (dojazd do lekarzy)
- leki -150 zł

Łącznie: 1.635 zł

/karta informacyjna leczenia szpitalnego k.26-27,k.30-33, zaświadczenie lekarskie k.34-35, historia choroby w poradni zdrowia psychicznego k.39-46, przesłuchanie powódki M. J. k.119-120, k. 284-286, k.477, zaświadczenie lekarskie k.130, zeznania świadka E. L. (1) k.142, zeznania świadka E. N. k.142, opinie sądowo-psychiatryczne uzupełniające k.247-248, k.302-303, k.307-308, pismo z ZUS k.292-299, k. 486-487, opinia P. B. k. 401-438/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następującą ocenę dowodów:

Zgromadzone w aktach sprawy dokumenty nie wzbudziły wątpliwości co do ich prawdziwości i autentyczności, a ich wartość dowodowa nie została skutecznie zakwestionowana przez żadną ze stron. Sąd także nie stwierdził w toku postępowania jakichkolwiek okoliczności mogących podważyć zaufanie do nich.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków E. L. (2) i E. N.. Są one osobami bliskimi dla powódki z racji łączącego ich z nią koleżeństwa. Mogło to skutkować zarówno niezamierzoną tendencyjnością, jak i celową nieprawdziwością ich zeznań, motywowaną chęcią dopomożenia powódce w osiągnięciu korzystnego wyniku procesu. Analiza treści zeznań świadków i sposobu ich składania nie potwierdziła jednak tego typu obaw. Były one spontaniczne i szczere, a także wyważone, spójne i logiczne. Koncentrowały się na faktach i nie zawierały elementów mogących świadczyć o ich tendencyjności, jak stwierdzenia sprzeczne z zasadami doświadczenia czy nieuzasadnione oceny. Świadkowie w żadnym momencie swoich zeznań nie wyszli samorzutnie poza okoliczności, które były im znane na podstawie własnych obserwacji. Żaden z nich nie starał się samorzutnie podawać korzystnych dla powódki faktów lub ocen. Jeśli odnośnie jakiejś okoliczności nie mieli wiedzy lub jej nie pamiętali, wyraźnie to zaznaczali i nie próbowali swojej niewiedzy zastępować korzystnymi dla powódki domysłami.

Poza tym, że same w sobie były wiarygodne, zeznania świadków wzajemnie się potwierdzały i uzupełniały. Zeznania te zasadniczo współgrały także z pozostałym materiałem dowodowym, tworząc spójny obraz zdarzeń. W tym zakresie podkreślenia przede wszystkim wymaga, że zeznania tych świadków dotyczące konsekwencji śmierci męża dla fizycznego i psychicznego funkcjonowania powódki potwierdzili w swoich opiniach biegli sądowi.

Sporządzona na potrzeby niniejszego postępowania opinia sądowo psychiatryczna oraz opinie uzupełniające zasługują na pełną wiarygodność. Została sporządzona przez specjalistę z dziedziny psychiatrii na podstawie akt niniejszego postępowania oraz badania powódki. Opinia odpowiada na pytania postawione w tezie dowodowej postanowienia dopuszczającego dowód z opinii biegłego. Opinia była istotna i umożliwiła poczynienie ustaleń w zakresie stanu zdrowia powódki. Biegły dokonał analizy wpływu wypadku i ujemnych przeżyć, doznanych przez powódkę na jej stan zdrowia. Zdaniem Sądu, opinia została sporządzona w sposób fachowy i kompetentny przez osobę dysponującą fachową wiedzą.

Również opinię biegłej psycholog K. S. Sąd uznał za dowód przydatny i bardzo wartościowy. Została ona sporządzona przez stałego biegłego sądowego, a więc specjalistę dysponującego dużą wiedzą i doświadczeniem w swojej dziedzinie wiedzy. Opinia udzieliła odpowiedzi na tezę dowodową zawartą w postanowieniu Sądu, została sporządzona w sposób rzetelny i wyczerpujący. Jest logiczna i zrozumiała. W sposób przekonujący i nie budzący zastrzeżeń zostały w niej wskazane przesłanki, które doprowadziły do końcowych wniosków.

Opinia P. B. została sporządzona w sposób rzetelny, fachowy i wyczerpujący. Była spójna, logiczna i zrozumiała. W sposób przekonujący i nie budzący zastrzeżeń zostały w nich wskazane przesłanki, które doprowadziły do końcowych wniosków.

Powódka zeznawała w sposób wiarygodny i zgodny z resztą materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy. Powódka opisała w sposób dokładny swoją sytuację życiową i finansową przez i po śmierci męża. Powódka w sposób dokładny i logiczny opisała również swoje obecne koszty utrzymania.

Sąd zważył, co następuje:

W pozwie z dnia 3 lutego 2016 r. (data wpływu) powódka M. J. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki renty w wysokości 1.750 zł płatnej comiesięcznie począwszy od dnia 10.03.1998 r. z góry do rąk powódki do dnia 10-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie liczonymi od dnia następującego po dniu opóźnienia od dnia zapłaty. Pismem z dnia 17 listopada 2016 r. powódka doprecyzowała, że domaga się renty od pozwanego od dnia 10 lutego 2013 r.

Odpowiedzialność pozwanego (...) S.A. w W. wynika z zawarcia przez posiadacza samochodu marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) P. K. z pozwanym umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej samoistnych posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody wywołane ruchem tych pojazdów. Odpowiedzialność ta co do zasady nie była przez pozwanego kwestionowana. Wyrokiem częściowym z dnia 11 grudnia 2018 r. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki zadośćuczynienie za śmierć męża w wysokości 50.000 zł wraz z odsetkami za opóźnienie. Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w dniu 12 lutego 2019 r.

Zdaniem Sądu, żądanie powódki z tytułu renty zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Podstawą dochodzonego przez powódkę roszczenia jest art. 446 § 2 k.c. zgodnie z którym, osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego. Takiej samej renty mogą żądać inne osoby bliskie, którym zmarły dobrowolnie i stale dostarczał środków utrzymania, jeżeli z okoliczności wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego. Na mężu powódki ciążył ustawowy obowiązek alimentacyjny wobec powódki.

Wynikające z art. 27 k.r.o. obowiązki i odpowiadające im uprawnienia mają charakter alimentacyjny, a uprawnienia między małżonkami korzystają ze wszystkich przywilejów, jakie obowiązujące przepisy prawa materialnego i formalnego przywidują dla roszczeń alimentacyjnych. A zatem renty z art. 446 § 2 k.c. może żądać pozostały przy życiu małżonek.

Renta ma charakter odszkodowawczy. Stanowi wynagrodzenie straty, jakiej doznała osoba uprawniona do alimentacji przez niemożność uzyskania świadczenia zezwalającego na zaspokojenie jej wszystkich potrzeb. Zmierza do restytucji, w granicach możliwych do zrealizowania, stanu rzeczy, jaki istniał w chwili zdarzenia wywołującego szkodę. Określenie wysokości należnego uprawnionemu świadczenia uwzględniać powinno kwotę, jaką zobowiązany alimentowałby go (uwzględniając przy tym inne źródła dochodów otrzymywanych przez uprawnionego).

Zważywszy na poczynione ustalenia stanu faktycznego, charakterystykę zmarłego jako męża, nie sposób odmówić wiarygodności twierdzeniu, że to na nim spoczywał w większym stopniu ciężar utrzymania rodziny.

Powódka w chwili śmierci męża, nie pracowała zawodowo i przebywała na rencie z uwagi na zły stan zdrowia.

Powódka nie powróciła już nigdy do pracy z uwagi na problemy zdrowotne.

Strony wspólnie gospodarowały zarówno wynagrodzeniem S. J. (1) jak i rentą powódki.

S. J. (1) w chwili wypadku był osobą zdrową i czynną zawodową.

S. J. (1) w sposób istotny przyczynił się do utrzymania rodziny. Jego zawód gwarantował stałość i pewność zatrudnienia w długiej perspektywie czasu.

Wynagrodzenie S. J. (1) było obiektywnie wysokie i stanowiło główne źródło utrzymania małżonków.

Z chwilą jego śmierci powódka zmuszona była jedynie ze swoich dochodów pokrywać całe koszty prowadzenia gospodarstwa domowego.

Przy ustalaniu zakresu zobowiązania zmarłego, który był obciążony obowiązkiem alimentacyjnym, sąd musi dokonać oceny nie tylko rzeczywiście uzyskiwanych przez niego dochodów, ale i jego możliwości zarobkowych. Wyznaczenie tych możliwości powinno być oparte na realnych podstawach, przemawiających za tym, że z dużym stopniem prawdopodobieństwa zmarły osiągnąłby oznaczone dochody (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2010 r., I CSK 702/09).

W przypadku określania renty na podstawie art. 446 § 2 k.c. przesłanka możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego ustalana jest w sposób hipotetyczny. Materiał dowodowy może pozwolić bowiem jedynie na ocenę prawdopodobieństwa twierdzeń stron co do statusu majątkowego (zawodowego), jaki posiadałby zmarły w sytuacji, gdyby nie doszło do zdarzenia powodującego odpowiedzialność odszkodowawczą. Jest więc jedynie możliwe ustalenie tej sytuacji przez odniesienie się do zasadności założeń związanych z posiadanymi przed datą śmierci kompetencjami profesjonalnymi zmarłego, stabilnością posiadanej pozycji zawodowej i uzyskiwanych z tego tytułu przychodów czy wreszcie sytuacją na rynku pracy w momencie trwania obowiązku alimentacyjnego i jej wpływem na potencjalne dochody zmarłego. Ustalenie renty na podstawie art. 446 § 2 k.c. musi być więc oparte na estymacji tych przesłanek prowadzącej do wniosków co do najbardziej prawdopodobnego stanu rzeczy, jaki istniałby gdyby nie nastąpiło zdarzenie sprawcze.

Zgodnie z opinią biegłego P. B., gdyby S. J. (1) nadal pracował zawodowo, biorąc pod uwagę jego doświadczenie zawodowe i kwalifikacje zawodowe, uzyskiwałby wynagrodzenie w wysokości 3.756 zł netto miesięcznie.

Powyższych obliczeń Sąd dokonał w następujący sposób: S. J. (1) byłby czynny zawodowo w okresie od 10.02.2013r. do 1.12.2018r. (data uzyskania uprawnień emerytalnych), co łącznie obejmuje okres 59 miesięcy. Zdaniem biegłego w tym okresie S. J. (1) zarobiłby łącznie 27 580, 59 zł brutto, co dzieląc przez 59 miesięcy daje kwotę 4.620 zł brutto miesięcznie tj. 3.756 zł netto miesięcznie.

Od dnia 1 grudnia 2018r. S. J. (1) mógłby przejść na emeryturę, która zgodnie z wyliczeniami biegłego wynosiłaby 4.381,15 zł brutto miesięcznie tj. 3.562, 20 zł netto miesięcznie.

Obowiązek wypłaty renty wyrównawczej z tytułu śmierci małżonka spowodowanej czynem niedozwolonym pełni funkcje wyrównania wdowie szkody, polegającej na utracie równego udziału w zarobkach zmarłego męża i jest niezależny od tego, czy wdowa znalazła się w niedostatku. Dla bytu – zachowania prawa do renty wyrównawczej – istotne jest jedynie to, czy w konsekwencji śmierci małżonka wysokość dochodów wdowy uległa obniżeniu. Konkludując, jeśli występuje różnica między hipotetycznymi dochodami, którymi dysponowałaby pozostała przy życiu małżonka, a tymi które ona osiąga, to różnica ta powinna być zniwelowana poprzez rentę wyrównawczą.

Gdyby S. J. (1) żył, powódka prawdopodobnie nadal przebywałaby na rencie zdrowotnej, która zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego wynosiłaby około 1.000 zł miesięcznie.

Tym samym powódka wspólnie z mężem dysponowałaby kwota co najmniej 5.000 zł miesięcznie, co daje kwotę 2.500 zł na rzecz każdego z małżonków.

Ponieważ powódka dysponuje obecnie rentą po zmarłym mężu w wysokości około 1.900 zł, zdaniem Sądu zasądzenie powódce kwoty 700 zł miesięcznie, pozwoli powódce dysponować środkami finansowymi zbliżonymi do tych, które by posiadała gdyby S. J. (1) nadal żył.

Natomiast żądana przez powódkę kwota 1.750 zł jest kwotą zbyt wysoką. Powódka wskazaną przez siebie kwotę uzasadniała tym, że w chwili śmierci męża powódki wynagrodzenie minimalne wynosiło właśnie 1.750 zł miesięcznie. Wskazać jednak należy, że gdyby mąż powódki żył to osiągnięte przez niego wynagrodzenie za pracę nie byłoby przeznaczone jedynie na utrzymanie powódki, ale również na utrzymanie jej męża.

Ponadto gdyby Sąd przyznał powódce rentę w żądanej wysokości powódka dysponowałaby łącznie z rentą rodzinną kwotą około 4.000 zł miesięcznie. Powódka nie posiadałaby takiej kwoty do swobodnej dyspozycji gdyby jej mąż nadal żył.

Zasądzona renta nie może być bowiem wyższa od kwoty, którą zmarły byłby zobowiązany świadczyć z tytułu obowiązku alimentacyjnego, a przy ustalaniu jej wysokości należy stosować kryteria przyjęte w art. 135 k.r.o. (usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego).

W związku z powyższym Sąd w punkcie pierwszym wyroku zasądził od (...) SA z siedzibą w W. na rzecz powódki M. J. tytułem renty kwotę 700 zł miesięcznie, płatną do 10 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności, poczynając od dnia 10 lutego 2013r.

W punkcie drugim wyroku Sąd oddalił w pozostałej części żądanie zasądzenia renty od pozwanego na rzecz powódki.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z kolei zgodnie z art. 100 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Biorąc pod uwagę żądania pozwu (zadośćuczynienie i renta) oraz wynik sprawy, stwierdzić należy, że powództwo uwzględniono w 23%. Oznacza to, że powódka może żądać od pozwanego 23 % poniesionych przez siebie kosztów i jednocześnie obowiązana jest zwrócić pozwanemu 77 % kosztów przez niego poniesionych.

Powódka została zwolniona od opłaty od pozwu powyższej kwoty 7.000zł. Ponadto powódka uiściła zaliczkę na poczet opinii biegłych w wysokości 1.500 zł, która została w całości wykorzystana. Obie strony postępowania były zastępowane w sprawie przez profesjonalnych pełnomocników – radców prawnych.

Zgodnie z § 2 pkt 7 z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 r., poz. 1005), w brzmieniu obowiązującym w momencie wniesienia pozwu, stawka minimalna przy wartości przedmiotu sporu powyższej 200.000 zł wynosiła 14.400 zł. Do powyższej kwoty dodać należało 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Tym samym całkowite koszty procesu poniesione przez powódkę wyniosły 22.917 zł (opłata od pozwu – 7.000 zł, zaliczka – 1.500 zł, koszty zastępstwa procesowego – 14.417 zł); natomiast koszty procesu poniesione przez pozwanego wyniosły 14.417 zł (koszty zastępstwa procesowego).

Powódka może żądać od pozwanego zwrotu 23 % poniesionych kosztów tj. 5.270, 91 zł, natomiast pozwany może żądać od powódki zwrotu 77 % kosztów procesu tj. kwoty 11.101, 09 zł. Po wzajemnym obrachunku obu tych kwot, należało zasądzić od powódki na rzecz pozwanego z tytułu kosztów procesu kwotę 5.830,18 zł (pkt. 3 wyroku).

Stosownie do treści art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 755), kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu

Koszty procesu poniesione tymczasowo przez Skarb Państwa wyniosły łącznie 10.805,34 zł. Pozwany winien ponieść 23 % tych kosztów co daje kwotę 2.485, 23 zł. W związku z powyższym w punkcie czwartym wyroku Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Poznaniu tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych 2.485, 23 zł.

Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Z uwagi na trudną sytuację życiową powódki, Sąd nie obciążył jej kosztami sądowymi w pozostałej części (pkt. 5 wyroku).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie wyżej powołanych przepisów prawa, orzeczono jak w sentencji wyroku.

Jacek Grudziński